

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS NOTARIATO ĮSTATYMO NR. VIII-1087 2, 3, 19, 20, 22, 26, 37, 38, 44
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 20-3 STRAIPSNIU ĮSTATYMO
PROJEKTO PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI“ PROJEKTO
(toliau– Projektas)
(TAP NR. TAP-20-1204; TAIS NR. 20-7753(2))**

2020-07-10 Nr.
Vilnius

Projekto rengėja: Teisingumo ministerija

Projekto tikslas: suteikti notarams teisę organizuoti ir vykdyti aukcionus naudojantis informacinių technologijų priemonėmis, sudarant galimybę fiziniams ir juridiniams asmenims gauti kokybiškas aukcionų organizavimo paslaugas bei nustatyti notaro teikiamų paslaugų registravimo teisinį reguliavimą.

Dabartinė situacija: Galiojantis teisinis reguliavimas nenustato notaro teisės organizuoti ir vykdyti turto pirkimo-pardavimo ir nuomos aukcionus, nors tokios paslaugos teikimas klientams yra aktualus ir reikalingas. Pažymėtina, kad *notarai turi teisę organizuoti ir vykdyti aukcionus daugelyje Europos Sąjungos valstybių (pavyzdžiui Belgijoje, Ispanijoje, Graikijoje, Nyderlanduose, Italijoje, Prancūzijoje, Liuksemburge, Portugalijoje, Estijoje).*

Šiuo metu valstybės ir savivaldybių turto pirkimo – pardavimo (nuomos) aukcionus organizuoja ir vykdo valstybės (savivaldybių) institucijos, kurioms teisės aktais pavesta tokius aukcionus organizuoti. Privačių subjektų turto pirkimo – pardavimo (nuomos) aukcionus organizuoja įvairios įmonės, kurios pagal savo įstatus gali teikti aukcionų organizavimo paslaugas. T.y. pagal šiuo metu galiojantį teisinį reguliavimą, daikto pardavimas aukciono būdu ir tokiu būdu parduoto turto pirkimo-pardavimo sutarties patvirtinimas (įforminimas) yra atskiri veiksmai, kuriuos atlieka skirtingi subjektai: aukcioną vykdo tarpininkas – aukciono vedėjas, o nekilnojamojo turto pirkimo-pardavimo sutartį tvirtina notaras. Aukciono vykdymas nepriskiriamas įstatymuose nustatytų notarinių veiksmų ar notarų teikiamų paslaugų.

Notariato įstatyme šiuo metu reguliuojamas tik notarinių veiksmų ir su jų atlikimu susijusių techninių paslaugų registravimas, tačiau nėra nustatytas privalomas notaro teikiamų kitų paslaugų (taikinamojo tarpininkavimo, aukciono organizavimo bei vykdymo paslaugos, arbitravimo funkcijų) registravimas. Taip pat nėra patvirtintos Pinigų priėmimo į notaro depozitinę sąskaitą ir jų išmokėjimo taisyklės, nors piniginių sumų į notaro depozitinę sąskaitą priėmimas yra vienas iš įstatymuose nustatytų notarinių veiksmų.

Pagal galiojantį reguliavimą dalyvauti Viešame konkurse eiti notaro pareigas turi teisę ne vyresni kaip 60 metų asmenys.

Projekto esmė: Projektu siūloma *suteikti notarams teisę organizuoti ir vykdyti aukcionus informacinių technologijų priemonėmis.* Tai būtų neprivaloma paslauga, už kurią notaras pagal sudarytą paslaugų teikimo sutartį galėtų imti su paslaugos gavėju sutartą atlyginimą. Detaliau aukcionų organizavimo tvarką nustatytų teisingumo ministras Notarų rūmų prezidiumo teikimu.

Aukcionai būtų organizuojami ir vykdomi Lietuvos notarų rūmų kuriamoje informacinėje sistemoje. Lietuvos notarų rūmai būtų atsakingi už savo kuriamos informacinės sistemos nepertraukiamą veikimą, sistemos techninių ir programinių priemonių plėtrą, tvarkomos elektroninės informacijos saugą ir kibernetinį saugumą, tinkamų techninių ir organizacinių asmens duomenų tvarkymo priemonių naudojimą.

Kai aukciono būdu parduodamas nekilnojamasis turtas, šio turto pirkimo-pardavimo sutartį galėtų sudaryti tas pats notaras, kuris organizavo aukcioną, jei būtų toks sandorio šalių susitarimas. Šiuo atveju nekilnojamojo turto realizavimo procese nuo aukciono paskelbimo iki duomenų apie pirkėjo nuosavybės teisės į įgytą turtą perdavimo registruoti dalyvautų tas pats notaras ir tokiu būdu paslaugų gavėjai gautų patogią, vieno langelio principu pagrįstą paslaugą.

Įgyvendinus Įstatymo projektu siūlomus pakeitimus, elektroninių aukcionų organizavimo ir vykdymo rinkoje atsirastų dar viena alternatyvi paslauga, teikiama informacinių technologijų priemonėmis. Ši nauja paslauga prisidės prie verslo skatinimo keltis į elektroninę erdvę ir jo vystymo bei plėtros, taip pat gyventojams ir verslo subjektams užtikrins turto realizavimo procesų efektyvumą, operatyvumą, skaidrumą ir konfidencialumą.

Taip pat tikslinamos kitos Notariato įstatymo nuostatos: siekiant teisinio reguliavimo sistemiškumo ir visų notaro gaunamų pajamų apskaitos, Projektu siūloma įtvirtinti privalomą notaro teikiamų paslaugų registravimą notariniam registre; Projektu taip pat siūloma atsisakyti diskriminuojančios nuostatos, kad dalyvauti Viešame konkurse eiti notaro pareigas gali ne vyresni kaip 60 metų asmenys; siūloma įtvirtinti, kad Pinigų priėmimo į notaro depozitinę sąskaitą ir jų išmokėjimo tvarką nustato teisingumo ministras, suderinęs su Notarų rūmais.

Projektui įgyvendinti biudžeto lėšų nereikės. Informacinę sistemą, kuri bus skirta organizuoti aukcionus kurs ir (arba) tobulins Lietuvos notarų rūmai savo lėšomis.

Derinimas: Projektas buvo pateiktas derinti Lietuvos notarų rūmams, VI Registrų centrui, Specialiųjų tyrimų tarnybai, Lietuvos verslo konfederacijai, Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo tarybai, asociacijai Investors' Forum ir Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros asociacijai. Į Lietuvos notarų rūmų ir valstybės įmonės Registrų centro pateiktus pasiūlymus atsižvelgta.

Atitikimas Vyriausybės programai: projektas neprieštarauja Vyriausybės programai.

Dalykinio vertinimo išvada: Projekte siūlomas Notariato įstatymo pakeitimų įsigaliojimo laikas 2021 m. sausio 1 d. Atsižvelgiant į tai, kad, siekiant užtikrinti praktinį įstatymo taikymą, yra būtinas informacinės sistemos, kuri garantuotų patikimą asmens tapatybės nustatymą, konfidencialumas, tvarkomos elektroninės informacijos saugą ir kibernetinis saugumą, sukūrimas (tobulinimas), svarstyтина ar po priėmimo liksiantis iki įsigaliojimo laikas bus pakankamas tą kokybiškai atlikti.

Taip pat siūlome rengėjams atsižvelgti į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas projektui (2020 m. liepos 10 d. išvada Nr. NV-1920).

Siūlome Projektą teikti į **Tarpinstitucinį pasitarimą**.

Patarėjas

Audrius Kasinskas